

Ny dimittendsats vil ramme hårdt

- Mange studerende går 4.500 kr. ned i indkomst

Med Regeringens forslag om at sænke dimittendsatsen for ikke-forsørgere fra 13.821 kr. til 9.500 kr. vil de 60 pct. kandidatstuderende med studiejob gå 4.527 kr. ned i indkomst ved overgang til ledighed. Samtidig stiger udgifterne, når studerende afslutter deres uddannelse. Argumentet for at sænke dimittendsatsen bygger på et misvisende billede af studerendes økonomi og bør genovervejes. Hvis man vil sænke dimittendernes dagpenge, bør man som minimum beregne dagpengene på grundlag af de studerendes samlede indkomst.

Resumé

- 60 pct. af kandidatstuderende har erhvervsindkomst.
- Kandidatstuderende med SU og et gennemsnitligt studiejob har en samlet indkomst på 14.027 kr. om måneden. Herudover kommer eventuelt SU-lån på op til 3.234 kr.
- Den foreslåede dimittendsats på 9.500 kr. vil betyde en indkomstnedgang på 4.527 kr. i gennemsnit for kandidatstuderende med studiejob.
- Med en sats på 9.500 kr. vil dimittender have en bruttokompensationsgrad på 68 pct.
- Det er ikke kun på indtægtssiden, økonomien ændrer sig, når man afslutter en uddannelse, og det er der ikke taget højde for i Regeringens forslag. Udgifter til a-kasse, bolig, forsikringer, abonnementer mv. vokser. Det betyder, at udgifterne kan stige med flere tusinde kr.

KONTAKT

Asbjørn Sonne Nørgaard,
asn@cevea.dk; Telefon
21725413

FORFATTERE

Ask Lund Jakobsen og
Asbjørn Sonne Nørgaard

NOTAT

Tema: Arbejdsmarked
Publiceret d. 13. september
2021

CITAT

Nærværende notat må kun
citeres med udtrykkelig kil-
dehenvisning til Cevea.

NY DIMITTENDSATS GIVER INDKOMSTTAB PÅ 4.527 KR.

Regeringen foreslår med "Danmark kan mere 1" at sænke dimittendsatsen for ikke-forsørgere under 30 år fra de nuværende 13.815 kr. til 9.500 kr.¹ Argumentet er, at studerende ikke skal gå op i indkomst, når de dimitterer. Den foreslåede sats svarer til niveauet for SU-modtagere, som optager det maksimale SU-lån.

Men satsen bygger på et misvisende billede af studerendes indkomst. Et af de centrale argumenter for at sætte dimittendsatsen ned til 9.500 kr. hviler således på en falsk præmis.

9.500 KR. VIL BETYDE EN VOLDSOM NEDGANG I INDKOMST

Studerende kan få 6.321 kr. i SU og op til 3.234 kr. i SU-lån om måneden.² Det giver i alt 9.555 kr., som er det beløb, der ligger til grund for Regeringens forslag til en ny dimittendsats. Men Regeringen overser, at mange studerende har lønnet arbejde ved siden af studierne.

En undersøgelse fra Forsknings- og Undervisningsministeriet med tal fra 2015 viser, at kandidatstuderende i gennemsnit arbejder 12,8 timer om ugen i lønnet beskæftigelse³, og andre tal viser, at 60 pct. af kandidatstuderende har erhvervsindkomst.⁴ Med en anslået timeløn på 140 kr.⁵ beregner vi dermed den gennemsnitlige erhvervsindkomst til 7.706 kr.⁶

Sammen med SU på 6.321 kr. vil en gennemsnitlig kandidatstuderende med lønnet arbejde altså have en indkomst på 14.027 kr. om måneden. De 60 pct. af de kandidatstuderende, som har studiejob, vil derfor i gennemsnit gå 4.527 kr. ned i indkomst med den dimittendsats, Regeringen foreslår. Med den gældende dimittendsats vil de gå 212 kr. ned i indkomst, se tabel 1.

Tabel 1. Indkomst for studerende med studiejob, kr.

	Indkomst fra SU og studiejob	Indkomstnedgang, foreslået dimittendsats	Indkomstnedgang, gældende dimittendsats
Studerende med gennemsnitligt studiejob	14.027	- 4.527	- 212

Kilde: UFM 2021 – Omfang og konsekvenser af studiejobs, su.dk, tal fra DJØF samt egne beregninger

En indkomstnedgang fra 14.027 kr. til 9.500 kr. svarer til en bruttokompensationsgrad på 68 pct. Det vil sige, at de med den foreslåede dimittendsats vil have 68 pct. af den indkomst, de havde, mens de studerede. I forhold til den gældende dimittendsats på 13.815 kr. vil de studerende med studiejob have en kompensationsgrad på 98 pct., se tabel 2. Incitamentet til at søge arbejde er dog allerede stærkt med den nuværende dimittendsats, da lønningerne i langt de fleste job vil ligge betragteligt over dagpengesatsen.

Tabel 2. Bruttokompensationsgrad ved overgang fra studerende med studiejob til dagpenge

¹ Finansministeriet (september 2021). [Danmark kan mere 1](#)

² Uddannelses- og Forskningsstyrelsen. [Satser](#)

³ Uddannelses- og Forskningsministeriet (Revideret 2021). [Analyse - Omfang og konsekvenser af studiejobs](#)

⁴ Tallene er udleveret til Cevea ved henvendelse til DJØF

⁵ 140 kr. i timen ligger midt i lønspektret for både medlemmer af DJØF og Dansk Magisterforening

⁶ 140 kr./time * 12,8 timer/uge * 4,3 uger/måneder = 7.706 kr. om måneden

	Fra studerende til foreslået dimittendsats	Fra studerende til gældende dimittendsats
Studerende med gennemsnitligt studiejob	68 %	98 %

Kilde: UFM 2021 – Omfang og konsekvenser af studiejobs, su.dk, tal fra DJØF samt egne beregninger

Nogle studerende optager derudover SU-lån på op til 3.234 kr. om måneden, hvilket yderligere vil øge indkomsttabet. For dem, der både har SU, fuldt SU-lån og lønnet indkomst, vil dimittenden skulle klare sig for 55 pct. af den bruttoindkomst, man havde som studerende (inkl. lån).

MENS INDKOMSTEN FALDER STIGER UDGIFTERNE

Det var indtægtssiden. Men på udgiftssiden sker der også ændringer, når man overgår fra at være studerende til ledig.

For at modtage dagpenge skal man være medlem af en A-kasse. Det koster ikke noget for studerende, men medlemsbidraget stiger til omkring 333 kr. efter fradrag for den ledige dimittend.

Ca. 44.000 unge bor på kollegier⁷, hvoraf langt de fleste skal flytte ud, når de afslutter deres uddannelse. Det giver en stigning i udgifter til bolig. Nordea vurderer i en beregning for Magisterbladet fra 2015, at de gennemsnitlige udgifter til bolig, vand, varme og el i alt vil stige fra 3.150 kr. til 5.350 kr. efter endt uddannelse.⁸ Det vil sige en stigning på 2.200 kr.

Tilsvarende bortfalder rabatter til forsikringer, fagforeningsmedlemskab, tandlæge, transport, diverse abonnementer mv.

Så når studerende med studiejob overgår til ledighed, vil de ikke kun gå 4.527 kr. ned i indkomst med den foreslåede dimittendsats. De mister også nogle fordele, som betyder, at deres udgifter kan stige med flere tusinde kr.

CEVEA MENER

Når man bliver ledig, kan forsikrede ledige få op til 90 pct. af tidligere arbejdsindkomst (minus arbejdsmarkedsbidrag), når dagpengene er under max-grænsen (19.332 kr.). Det gælder også for lærlinge og andre med lønnet praktik. Hvis man eksempelvis får 16.000 kr. om måneden det sidste år som lærling, vil man kunne få ca. 13.200 kr. om måneden, når man som dimittend har afsluttet svendeprøven.

Regeringens forslag om at reducere dimittendsatsen er voldsomt, men hvis man går den vej, bør man som minimum sikre, at dimittenders adgang til dagpenge ikke er ringere end andres i tilsvarende situation.

For at afbøde den meget store indkomstnedgang, som mange studerende står overfor ved en nedsættelse af dimittendsatsen til 9.500 kr., foreslår vi, at man beregner dagpengene for dimittender på SU på baggrund af deres samlede indtægt, dvs. SU plus erhvervsindkomst. Det vil betyde, at en studerende med en gennemsnitlig månedsløn i sit studiejob på 7.706 kr. vil kunne få 12.069 kr.⁹ i dagpenge og dermed godt 2.500 kr. mere end regeringens forslag. Nogle vil få mere, og mange vil få mindre.

⁷ Danmarks Statistiks tabel BOL201

⁸ Akademikerbladet, 4. december 2015. [Fattigere på dagpenge end på SU](#)

⁹ (7.706 kr. * 0,92 + 6.321 kr.) * 0,9 = 12.069 kr.

Beregningsgrundlaget inkluderer således SU, som kan ses som "lønnen for at studere på fuld tid". Dermed vil dimittender fra en uddannelse på SU ligestilles med dimittender fra en uddannelse med lønnet praktik. En del af lærlinges løn er nemlig også betalt af offentlige ordninger, når der f.eks. gennem AUB gives lønrefusion for lærlinge, der er på skole som led i deres erhvervsuddannelse. Om tilskudspenge udbetales direkte til den studerende eller gennem arbejdsgiveren er i denne sammenhæng ikke afgørende. Princippet er det samme.

Dagpengene til dimittender bør – som minimum – beregnes på baggrund af den samlede indtægt, som studerende har, før de dimitterer og skal ud at søge job.